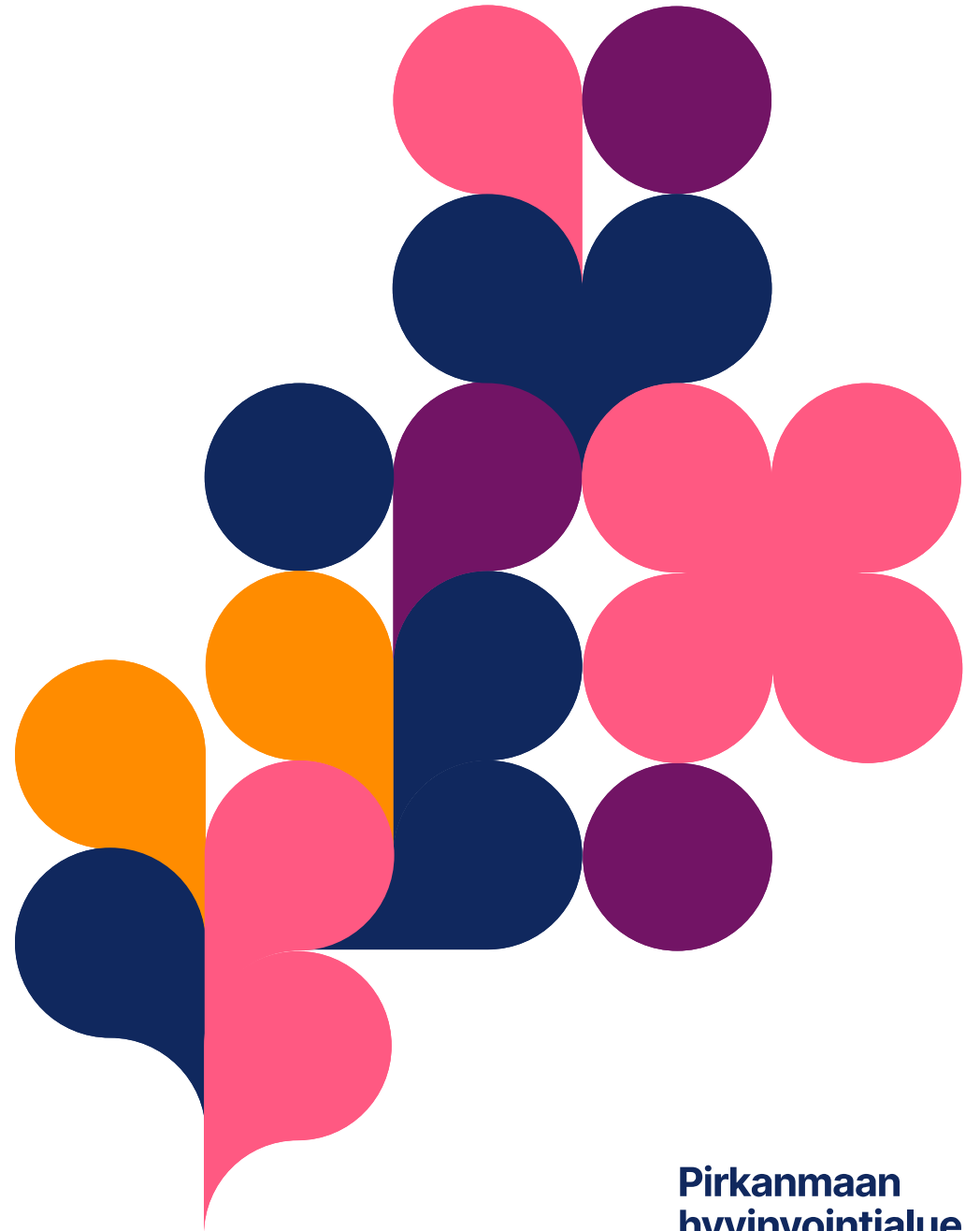

Kosketus- ja pisaravarotoimet asumispalveluyksikössä ja kotihoitossa

Maarit Tanhuanpää, hygieniahoitaja

Asumispalvelujen ja kotihoidon
hygieniayhdyshenkilöiden koulutus
22.10.2025

Kaikkien asukkaiden ja asiakkaiden hoidossa noudatetaan tavanomaisia varotoimia

Lisäksi on tilanteita joissa varotoimia korotetaan esimerkiksi kosketus- tai pisaravarotoimiksi

Varotoimien lisääminen voi lyhytaikaista tai toistaiseksi voimassa olevaa

Kaikkien varotoimien pohjalla on tavanomaiset varotoimet

Kosketusvarotoimia tarvitaan tilanteessa kun hoidettavalla on:

- MRSA
- CPE
- Äkillinen oksennus- ripulitauti
- Clostridioides difficile
- Syyhy
- Muu infektioyksikön määrittämä

Kaiken takana on käsihygienia

Mikrobit leviävät tavallisimmin käsien ja kosketuksen kautta

- Noudata hyvää käsihygieniaa ja desinfioi kädet
 - ennen ja jälkeen asukkaaseen/asiakkaaseen koskemisen
 - ennen käsineiden pukemista ja riisumisen jälkeen
 - asukashuoneeseen/kotiin mennessä ja sieltä lähtiessä
- Pese kädet tarpeen mukaan tai erillisellä ohjeella
- Ohjaa ja avusta asukasta/asiakasta käsienpesussa ja käsien desinfioinnissa

Aina ei käsien desinfiointi riitä..

Jos asukkaalla/asiakkaalla on:

- äkillinen oksennus-ripulitauti
- clostridioides difficile
- syyhy

Kädet täytyy pestä huolellisesti vedellä ja saippualla, kuivata hyvin käsipaperiin ja desinfioda asukkaan/asiakkaan luota lähtiessä sekä ennen aseptista toimenpidettä.

Jos käsienpesupaikkaa ei ole?

Kotihoidossa voi olla tilanteita että käsienpesupaikkaa ei ole.

Työlaukussa täytyisi aina olla pesupyyhkeitä, joilla kädet voidaan mekaanisesti puhdistaa. Sen jälkeen käsien desinfiointi.

Suojaimet

Suojainten tarkoitus on estää työntekijän käsien ja työasun likaantuminen, mikrobikontaminaatio sekä suojata tartunnoilta.

Säilytä suojaimet suojassa pölyltä, roiskeilta ja tarpeettomalta koskettelulta. Ne voivat puhtaassa pussissa tai puhtaassa, kannellisessa muovilaatikossa.

Riippuen asukkaasta/asiakkaasta, suojaimet voivat olla kotona turvallisesti tai hoitajan mukana. C. difficileä tai oksennus-ripulitautia sairastavan kotona tai huoneessa ei voi suojaimia säilyttää.

Säilytyspaikasta riippumatta, suojaimia käsitellään aina desinfioiduin käsin.

Suojaesiliina tai -takki

- Käytä hihallista suojaesiliinaa tai – takkia asukkaan/asiakaan hoitotilanteessa suojataksesi työasun lisäksi myös käsivarret
- Pue suojain juuri ennen käyttötarvetta ja riisu heti tarpeen päätyttyä

Desinfioi kädet

Pue kirurginen suu-nenäsuoja

Pue suojakäsineet yksitellen

Pue suojaesiliina

Desinfioi kädet

Suojainten riisuminen

- Suojaimet riisutaan ennen huoneesta tai asunnosta poistumista
- Riisu suojaesiliina tai –takki asukashuoneen roska-astiaan. Kotihoidossa suoraan roskapussiin joka viedään asunnosta poistuessa ulkoroskikseen

Suojainten riisuminen suojaesiliina

Avaa suojaesiliinan vyötärönauha

Riisu esiliina suojakäsineiden kanssa yhtä aikaa, kääri paketiksi

Desinfioi kädet

Riisu kirurginen suu-nenäsuoja

Desinfioi kädet

Suojatakin riisuminen

Avaa suojatakin vyötärönauha

Riisu suojakäsineet yksitellen

Desinfioi kädet

Avaa suojatakin niskanauha

Riisu suojatakki, kääri paketiksi

Desinfioi kädet

Riisu kirurginen suu-nenäsuoja

Desinfioi kädet

Suojakäsineet

- Käytä suojakäsineitä koskiessasi asukasta/asiakasta tai hänen lähiympäristöään
- Älä pue suojakäsineitä etukäteen, vaan juuri ennen tarvetta ja riisu heti käyttötarpeen loputtua
- Vaihda suojakäsineet työvaiheiden mukaan
- Älä kontaminoi ympäristöä käytetyillä suojakäsineillä

Kirurginen suu-nenäsuojaus

- Käytä kirurgista suu-nenäsuojausta, mikäli on vaara saada eriteroiskeita kasvoille, esimerkiksi MRSA-kantajan lähihoitotilanne
- Käytä kirurgista suu-nenäsuojausta syyhytartunnan saaneen hoitotilanteessa tai tekstiilejä käsitellessä sekä siivotessa
- Käytä kirurgista suu-nenäsuojausta hoitaessasi C. difficile –ripulia tai akuuttia oksennusripulitautia sairastavaa
- Myös siivotessa eritteitä tai asukashuonetta/kotia

A large orange circle graphic on the right side of the slide, containing text in blue.

**Huomioi myös
visiirin tai
suojaalasien
tarve**

Jos mahdollista, säilytä asukashuoneessa tai asiakkaan kotona:

- Riskijäteastia, mikäli sille on tarve. Huomioi asukas-/asiakasturvallisuus
- Hoito- ja tutkimusvälineiden olisi hyvä olla henkilökohtaisia
 - Monikäyttöiset välineet tuodaan huoneesta eristyksen päätyttyä ja desinfioidaan ennen uutta käyttöä
- Välineet eritetahradesinfektioon
- Silmätipat, insuliini, inhaloitavat lääkkeet jne. Jos lääkkeitä ei voi jättää huoneeseen, ne täytyy pintapyyhkiä desinfektioaineella
- Apuvälineet, pyyhi kosketuspinnat vähintään kerran päivässä

Pisaravarotoimet

- Pisaravarotoimin hoidetaan kun asukkaalla/asiakkaalla on hengitystieinfektion oireita. Hänellä on tai epäillään olevan tartuttavassa vaiheessa oleva pisaroiden välityksellä leviävä tartunta.
- Asukas tai asiakas on muuten limainen ja yskivä

**Mikrobista
riippuen
tartuttavuusaika
on noin 5vrk
oireiden alusta,
suurinta
ensimmäisinä
päivinä**

Suojaimet pisaravarotoimissa

- Käytä kirurgista suu-nenäsuojusta lähihoidossa (alle 2m)
- FFP2 –maskia voi käyttää Covid-19 -infektiota sairastavan tai muuten voimakkaasti oireilevan pitkäkestoisessa hoitotilanteessa
- Käytä visiiriä tai silmäsuojainta ja pitkähihaista suojatakkia tai-esiliinaa, jos asukas tai asiakas yskii, aivastelee tai on limainen
- Käytä suojakäsineitä jos vaara eritteistä tai kosket limakavoihin

Yskimishygienia

- Ohjaa asukasta tai asiakasta yskimään kertakäyttöiseen nenäliinaan ja sen jälkeen pesemään kädet.
Asumispalveluyksiköissä myös käsihuuhdetta

Osallistuminen yhteiseen toimintaan?

C.difficile –ripulia tai akuuttia oksennusripulitautia sairastavat eivät voi osallistua, vaan pysyttelevät omassa huoneessa/asunnossa

Hengitystieinfektiota sairastava ei voi osallistua, vaan pysyttelee huoneessa, kunnes oireet helpottaneet

MRSA- ja CPE-kantajat voivat osallistua viriketoimintaan ja päivätoimintaan, kuten muutkin

Ohjaa asukasta/asiakasta käsihygienian toteuttamisessa

Vaatteiden tulee olla puhtaat

Haavat huolellisesti peitettyinä

Yhteisissä tiloissa tapahtuva suihkutusta tai saunotus viimeisenä

Arvioi suojaimeiden tarve

- Vaikka lähihoidossa on varotoimet, mieti ensin mitä menet tekemään ja suunnittele, mitä suojaimeita tarvitset
- Jos asukkaan/asiakkaan luona käymiseen ei liity lähihoitoa, et välttämättä tarvitse kaikkia suojaimeita

Fysioterapia

- Fysioterapeutti tai kuntouttaja käyttää lähikontaktissa samoja suojaimia kuin hoitohenkilökunta → tiedotus
- Asukkaalla/asiakkaalla puhtaat vaatteet ja pestyt kädet
- Hoitopöytä ja välineet desinfioidaan käytön jälkeen
- C. difficile-ripulia, akuuttia oksennus-ripulitautia, syyhyä tai hengitystieinfektiota sairastava ei voi osallistua fysioterapiaan tai ryhmäliikuntaan

Pyykkihuoolto

- Käytä suojakäsineitä ja suojaesiliinaa pyykkiä käsitellessäsi (C.difficile tai oksennus-ripulitauti –pyykissä myös kirurginen suu-nenäsuojus)
- Pese yksikössä pestävä pyykki omana koneellisenaan ja mahdollisimman pian. Desinfioi pyykinpesukoneen luukku pyyhkimällä se kertakäyttöisellä siivouspyyhkeellä ja desinfektioaineella ennen kuin otat puhtaan pyykin koneesta pois
- Kotona käytetään asiakkaalla olevaa pesuainetta
- Käytä aina kun mahdollista 60 asteen pesuohjelmaa
- Mikäli pyykkiä lähetetään pesulaan, noudata heidän ohjeitaan pakkaamisessa

Vierailijat

- Ohjaa vierailijoita noudattamaan hyvää käsihygieniaa
- Varmista että asumispalveluyksikössä on vierailijoille käsihuuhdetta ja ohje käyttöön
- Tiedota epidemiatilanteesta

Taksi- ja ambulanssikuljetus

- Ambulanssikuljetuksessa ensihoidolle kerrotaan varotoimista ja niiden syystä
- Jos asukas tai asiakas liikkuu taksilla, huolehditaan että hänellä on puhtaat vaatteet ja pestyt kädet, varotoimista ei kerrota

Eikä näitä kaikkia onneksi tarvitse ulkoa muistaa, kaikki löytyy:

[Infektioiden torjunta asumispalveluyksikössä -
pirha.fi](#)

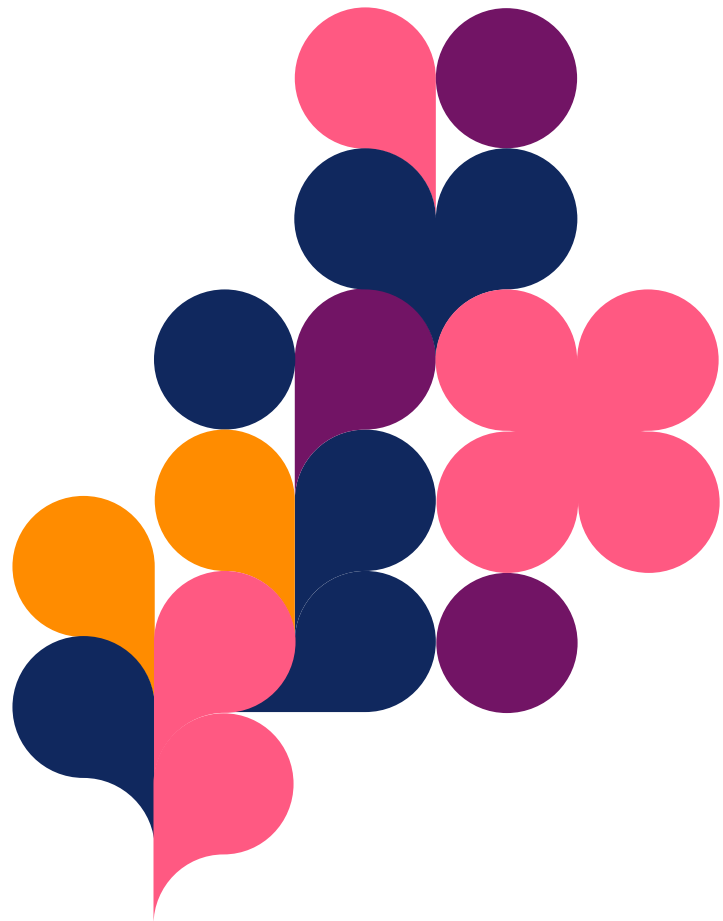
[Infektioiden torjunta kotihoidossa - pirha.fi](#)

[Kosketusvarotoimet kotihoidossa - pirha.fi](#)

[Kosketusvarotoimet asumispalveluyksikössä -
pirha.fi](#)

[Pisaravarotoimet - pirha.fi](#)

[Hengitystieinfektio-oireet asumispalveluyksikön
asukkailla - pirha.fi](#)

Yhteystiedot

Etunimi Sukunimi

Titteli

Yksikkö

Osoitetiedot

000 000 0000

etunimi.sukunimi@pirha.fi

@sometunnus

pirha.fi

**Pirkanmaan
hyvinvointialue**